

KOHTI KESTÄVÄÄ MAAILMAA

Periaatejulistus
Puoluehallituksen esitys

MOT EN HÅLLBAR VÄRLD

Principdeklaration
Partistyrelsens förslag

Periaatejulistus

Puoluehallituksen esitys

KOHTI KESTÄVÄÄ MAAILMAA

Jokainen ihminen syntyy arvoltaan ja oikeuksiltaan yhdenvertaisena ja ainutlaatuisena yksilönä. Jokaisella tulee olla oikeus sivistykseen sekä mahdollisuus tavoitella hyvää elämää ja olla arvostettu osa yhteisöä.

Sosialidemokraattinen liike saa perusvoimansa ihmisen kyvystä muokata tulevaisuuttaan. Me pystymme yhdessä, demokratian keinoin, rauhanomaisesti ja toisiimme luottaen muuttamaan maailmaa. Olemme kykeneviä tekemään harkittuja valintoja ja vaikuttamaan elinympäristöömme. Meillä on yhdessä vastuu kestävämmästä maailmasta, yhteiskuntiemme kehittämisestä ja toisistamme.

Sosialidemokraatit ovat osa kansainvälistä työväenliikettä, joka asettuu heikommassa asemassa olevien puolelle ja pyrkii köyhyyden ja osattomuuden poistamiseen. Sosialidemokraatit haluavat luoda tulevaisuutta sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäväen kehityksen varaan.

Sosialidemokraatit rakentavat rauhaa kansainvälisen yhteistyön keinoin ja pyrkivät vahvistamaan demokratiaa ja oikeusvaltiota yhteistyössä muiden samaa tavoittelevien voimien kanssa. Tavoitteena on kestäväen rauhan maailma, joka ei perustu voimankäyttöön, vaan sopimuksiin ja yhteistyöhön. Tavoitteena on yhteiskunta, jossa ihmiset ovat vapaita puutteesta ja pelosta ja heidän välillään vallitsee luottamus.

Vapaa ihminen tasa-arvoisessa yhteiskunnassa

Vapaus, solidaarisuus ja tasa-arvo ovat hyvän yhteiskunnan perusarvoja. Näiden arvojen toteutuessa syntyy kokemus omasta merkityksestä yhteisön jäsenenä ja täysivaltaisena kansalaisena. Ihminen on sekä ainutkertaisen yksilöllinen että osa yhteisöä.

Vapaus on yhteiskuntaa muuttava liikevoima. Vapaus vahvistaa ihmisen voimavaroja, jotta hän voi toteuttaa itseään ja vahvistaa yhteisöään yhdessä yhdenvertaisena muiden kanssa. Kenelläkään ei ole oikeutta toimia muiden vapauden kustannuksella eikä yhteisöllä ole oikeutta kahlita kenenkään yksilöllisyyttä.

Solidaarinen yhteiskunta toteutuu parhaiten hyvinvointivaltioissa, jotka ovat vapauksien, velvollisuuksien ja yhtäläisten mahdollisuuksien yhteisöjä. Niissä toteutuu oikeuksien ja vastuun tasapaino sekä mielipiteen vapaus. Luottamukseen ja solidaarisuuteen perustuvalla kansanvaltaisella yhteiskunnalla on kestävä oikeutus, sillä sitä ei pidä koossa pakko eikä väkivalta.

43 Sosialidemokratia rakentaa yhteiskuntaa, jossa tasa-arvon toteutumista estäviä
44 valtarakenteita, ennakkoluuloja ja kahlitsevia käytäntöjä puretaan järjestelmällisesti.
45 Sosiaalisesti kestävä yhteiskunta on tasa-arvoinen niin yhteiskunnan jäsenten välillä
46 kuin yli sukupolvienkin. Kukin sukupolvi turvaa seuraavan sukupolven oikeuden syn-
47 tyä vapaaksi ja tasa-arvoiseksi sekä osallistua oman aikansa yhteiskunnan kehittämi-
48 seen. Solidaarisuus ja vapaus kulkevat käsi kädessä oikeudenmukaisuuden kanssa.

49
50

51 **Yhteistyö ympäristön ja yhteiskunnan turvana**

52

53 Ihmisen toiminta on vaikuttanut kaikkeen elämään maapallolla. Paremman elämän
54 ja hyvinvoinnin tavoittelu on oikeutettua ja perusteltua. Samalla jatkuva pyrkimys
55 materiaaliseen kasvuun yhdistettynä kapitalistisen talousjärjestelmän vääristymiin on
56 aiheuttanut vaaran kokonaisten ekosysteemien tuhoutumisesta. On välttämätöntä,
57 että toimintamme saatetaan maapallon kantokyvyn rajoihin. Ihmiskunta saa luonnolta
58 edellytykset elämään. Yhteiskunta lunastaa oikeutuksensa suojelemalla ympäristöä
59 niin ihmiselle kuin muille lajeille.

60

61 Sosialidemokratia toimii planeettamme elinkelpoisuuden takaamiseksi ja luonnon
62 monimuotoisuuden turvaamiseksi. Hyödynämme tiedettä, tutkimusta, luovuutta ja
63 kekseliäisyyttä siirtyäksemme viipymättä kestäväälle polulle. Sosialidemokratian tavoit-
64 teena on lajien kirjon suojeleminen ja lajityypillisen käyttäytymisen mahdollistaminen.

65

66 Muutos ekologisesti kestävään talous- ja yhteiskuntamalliin vaikuttaa kaikkiin yh-
67 teiskuntiin ja jokaiseen ihmiseen. Siirtymä on toteutettava oikeudenmukaisesti ja
68 kantokykyyn perustuen niin yhteiskuntien sisällä kuin niiden välillä. Tämä vaatii ripeitä
69 toimia, sillä se on ainoa tapa taata kaikkien elämä ja hyvinvointi.

70

71 Itsenäinen Suomi on sosialidemokraateille keskeinen lähtökohta. Globaaleja ongelmia
72 ei voi väistää eristäytymällä. Rajat ylittävät ympäristöhaasteet ja muut uhat turval-
73 lisuudellemme voidaan ratkaista kestävästi vain vastuunsa tuntevien yhteiskuntien
74 yhteisin ponnisteluin. Yhteistyön on perustuttava monenkeskiseen, sääntöpohjaiseen
75 maailmanjärjestykseen ja vahvoihin, yhteisiin instituutioihin.

76

77

78 **Sivistys ja työ ovat tie osallisuuteen**

79

80 Jokaisella ihmisellä on yhtäläinen oikeus tehdä työtä ja osallistua yhteiskuntaan ja
81 demokraattiseen päätöksentekoon. Tähän osallisuuteen kuuluvat keskeisesti sosiaa-
82 liset, kulttuurilliset ja sivistysoikeudet sekä vaikuttaminen esimerkiksi poliittisen ja
83 ammatillisen järjestäytymisen kautta.

84

85 Yksilö tarvitsee yhteisön tukea kasvaakseen täyteen mittaansa. Koulutus ja sivistys
86 tarjoavat vapauden tietämättömyydestä ja antavat pohjan toteuttaa itseään yhteis-

sön täysivaltaisena jäsenenä. Sivistys on kykyä yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja ajattelun vapauteen. Koulutus ja osaaminen tasoittavat tietä taloudelliseen riippumattomuuteen. Tämän tien on oltava auki ihmisen koko elämän ajan.

Kaikki työ on arvokasta. Työ on yksi yhteiskunnallisen osallistumisen muoto. Sen kautta synnytetään tuloja ja varallisuutta, jolla rakennetaan hyvinvointia. Toimeentulon lisäksi työ tarjoaa elämään mielekäästä sisältöä ja kiinnittymistä yhteisöön. Sosialidemokratia pitää kiinni periaatteesta, jonka mukaan ansiotyön on taattava tekijälleen toimeentuloon riittävä palkka. Tuottavuuden kasvun ja oman työpanoksen luomasta lisäarvosta kuuluu työntekijälle reilu osuus. On kehitettävä uusia tapoja työelämän demokratisoimiseen, oman työn ja työpaikan kehittämiseen sekä työn ja vapaa-ajan yhteensovittamiseen. Jokaisella tulee olla oikeus myös vapaa-aikaan.

Kaikki työ ja toimeliaisuus ei ole ansiotyötä. Jokaiselle tulee olla mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan omien kykyjensä mukaan, fyysisten tai muiden ominaisuuksien osallisuutta rajoittamatta. Turvallinen arki muodostuu luottamuksesta yhteiskunnallisiin palveluihin, jotka muodostavat turvaverkon hädän ja sairauden kohdatessa. Tulevaisuudessa yhteiskunnan on kyettävä vastaamaan yhä yksilöllisempiin tarpeisiin tukien jokaisen aktiivista osallistumista.

Talous on ihmisen palveluksessa

Talouden globalisaatio ja tekniikan kehitys ovat vauhdittaneet kasvua ja vähentäneet absoluuttista, maailmanlaajuisista köyhyyttä, mutta johtaneet eriarvoisuuden kasvuun. Teknologia, digitalisaatio ja globalisaatio muuttavat työtä sekä kasvun, tuottavuuden ja hyvinvoinnin yhteyttä. Ihmisten luottamus yhteiskunnan oikeudenmukaisuuteen horjuu ja demokraattisten järjestelmien toiminta on uhattuna, kun kapitalismin perusominaisuuksien mukaisesti varallisuuden ja markkina-aseman tuoma valta keskittyy. Samalla kestävän ja reilun talouden toteutuminen vaikeutuu.

Demokraattinen sosialismi pyrkii paitsi talouden myös muiden elämänalueiden jatkuvaan demokratisointiin huolehtien kaikista yhteiskunnan jäsenistä ja vähentäen eriarvoisuutta. Sosialidemokraattien tavoitteena on yhteiskunta, jossa vapaiden ja tasa-arvoisten ihmisten käyttämä julkinen valta määrittää säännöt, joilla markkinat toimivat. Talousjärjestelmän oikeutus perustuu sen kykyyn lisätä ihmisten tasavertaista hyvinvointia.

Ihmisten hyvinvoinnin kannalta tärkeät peruspalvelut ja yhteiskunnan keskeiset tukitoiminnot on perusteltua toteuttaa julkisena toimintana tai pitää julkisessa määräysvallassa. Sosialidemokraattien tavoitteena on tuoda niin palkaton hoivatyö kuin muut näkymättömäksi jäävät talouden osa-alueet osaksi taloutta. Verotulot on turvattava, sillä niitä tarvitaan palveluiden rahoittamiseksi ja eriarvoisuuden vä-

131 hentämiseksi. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa suuria tuloja verotetaan pieniä
132 enemmän ja kaikki tulot ja varallisuudet ovat verotuksen piirissä.

133

134 Sosialidemokratia haluaa varmistaa reilun kilpailun sekä tiedon ja varallisuuden
135 oikeudenmukaisen jakaantumisen. Tämä ensijaon ajatus tarkoittaa sitä, että hyvin-
136 vointivaltio pyrkii luomaan tasa-arvoa muokkaamalla talouden toimintaympäristöä
137 ja -tapoja reiluksi ja luomalla kaikille yhtäläisiä mahdollisuuksia. Tämä edellyttää
138 myös kansalliset rajat ylittävää yhteistyötä ja säätelyä.

139

140

141 **Eilen, tänään ja huomenna**

142

143 Sosialidemokratian matka alkoi alistettujen vapautusliikkeenä. Tänä päivänä se
144 koskettaa ihmisiä kaikkialla maailmassa. Sosialidemokratia syntyi 1800-luvun
145 luokkayhteiskunnassa kansainvälisenä vastaiskuna maailmalle, jossa talous ja yhteis-
146 kunnallinen muutos tuottivat inhimillistä kärsimystä, epäoikeudenmukaisuutta ja
147 tehottomuutta. Siinä maailmassa enemmistöltä puuttuivat osallistumisen ihmisoikeudet,
148 omistamisen oikeudet ja inhimilliset työolot.

149

150 Sosialidemokratia kehittyi poliittisen, ammatillisen, osuustoiminnallisen ja sivistyksellisen toiminnan kautta. Sosialidemokratian aateperintö on sosialismin teorioiden ohella saanut vaikutteita eri aikakausien humanista filosofiasta, kristillisestä etiikasta ja valistuksen edistysaatteista.

154

155 Pohjoismaissa on luotu maailman kattavimmat hyvinvointivaltioidet ja onnellisimmat yhteiskunnat, mutta monet vuosisadan takaisista epäkohdista ovat yhä vallitsevia ja uusia on kehittymässä. Tämä periaatejulistus on yksi osa aateperintöämme ja jatkuvan yhteiskunnallisen uudistustyön muodostamaa jatkumoa. Se heijastelee keskeisiä tavoitteitamme suhteessa aikamme haasteisiin, mutta ei tarjoa vastausta kaikkeen tulevaan.

161

162 Tervetuloa mukaan työhömmee, joka jatkuu alati muuttuvassa maailmassa yksilöiden ja yhteisöjen vapauden, tasa-arvon ja solidaarisuuden puolesta.

163

166 **MOT EN HÅLLBAR VÄRLD**

167 Varje människa är unik och är född lika i värde och rättigheter. Alla ska ha rätt till
168 bildning och möjlighet att eftersträva ett gott liv samt vara en uppskattad del av
169 samhället.

170

171 Den socialdemokratiska rörelsen får sin styrka av människans förmåga att forma
172 sin framtid. Tillsammans och med tillit till varandra kan vi förändra världen med
173 demokratiska och fredliga metoder. Vi är kapabla att fatta väl övervägda beslut
174 och påverka vår livsmiljö. Vi har tillsammans ansvar för en mer hållbar värld, för
175 utvecklingen av våra samhällen och för varandra.

176

177 Socialdemokraterna är en del av den internationella arbetarrörelsen som står
178 på de svagas sida i sin strävan att avskaffa fattigdom och utanförskap. Socialde-
179 mokraterna vill bygga en framtid som grundar sig på en socialt, ekologiskt och
180 ekonomiskt hållbar utveckling.

181

182 Socialdemokraterna bygger fred genom internationellt samarbete och strävar
183 efter att stärka demokratin och rättsstaten tillsammans med andra likasinnade
184 krafter. Målet är en värld där det råder varaktig fred – en värld som inte grundar
185 sig på våldsanvändning utan på avtal och samarbete. Målet är ett samhälle där
186 människor lever ett liv fritt från nöd och fruktan och där det råder ömsesidigt
187 förtroende.

188

189

190 **En fri människa i ett jämlikt samhälle**

191

192 Frihet, solidaritet och jämlikhet är grundläggande värden i ett gott samhälle. När
193 dessa värden uppnås, erfar människan sin betydelse som medlem i en gemenskap,
194 som en fullvärdig medborgare. Människan är unik både som individ och som en
195 del av gemenskapen.

196

197 Frihet är en drivkraft som förändrar samhället. Friheten stärker människans
198 resurser så att hon kan förverkliga sig själv och stärka gemenskapen tillsammans
199 och jämbördigt med andra. Ingen har rätt att agera på bekostnad av andras frihet,
200 och samhället har inte rätt att kränka den personliga integriteten.

201

202 Ett solidariskt samhälle förverkligas bäst i välfärdsstater. De är samfund med
203 friheter, skyldigheter och lika möjligheter. Där råder det en balans mellan rät-
204 tigheter och skyldigheter samt yttrande- och åsiktsfrihet. Ett folkstyrt samhälle

som bygger på tillit och solidaritet har ett varaktigt berättigande, eftersom det inte hålls samman av tvång eller våld.

Socialdemokratin bygger samhällen som på ett systematiskt sätt undanröjer maktstrukturer, fördomar och praxis som står i vägen för jämlikhet. Ett socialt hållbart samhälle är jämlikt såväl mellan samhällets medlemmar som över generationsgränserna. Varje generation skyddar nästa generations rätt att födas fri och jämlik och att bidra till utvecklingen av sin tids samhälle. Solidaritet och frihet går hand i hand med rättvisa.

Samarbete tryggar miljön och samhällsutvecklingen

Mänsklig verksamhet har påverkat allt liv på jorden. Strävan efter ett bättre liv och välbefinnande är berättigat och motiverat. Samtidigt har strävan efter en ständig materiell ekonomisk tillväxt, i kombination med det kapitalistiska systemets snedvridningar, gjort att hela ekosystem riskerar att bli oåterkalleligt omintetgjorda. Det är absolut nödvändigt att vi håller den mänskliga verksamheten inom gränserna för jordens bärkraft. Mänskligheten får livets förutsättningar av naturen. Samhället får sin legitimitet genom att skydda miljön både för människor och andra arter.

Socialdemokratin arbetar för att bevara planetens livskraft och skydda den biologiska mångfalden. Vi utnyttjar vetenskap, forskning, kreativitet och uppfinningsrikedom för en snabb övergång till en hållbar samhällsutveckling. Socialdemokratin har som mål att skydda alla arter och att möjliggöra arttypiskt beteende.

Övergången till en ekologiskt hållbar ekonomisk modell och en ekologiskt hållbar samhällsmodell påverkar alla samhällen och individer. Övergången måste ske på ett rättvist sätt med hänsyn till bärkraften både inom och mellan samhällen. Detta kräver snabba åtgärder, det är det enda sättet att trygga liv och välfärd för alla.

Ett självständigt Finland är en central utgångspunkt för socialdemokraterna. Globala problem kan inte undvikas genom isolering. Gränsöverskridande miljöutmaningar och andra hot mot vår säkerhet kan lösas på ett hållbart sätt endast genom ansvarskännande samhällens gemensamma ansträngningar. Samarbetet måste basera sig på en multilateral, regelbaserad världsordning och starka, gemensamma institutioner.

Bildning och arbete är vägen till delaktighet

Alla har lika rättigheter att arbeta samt att delta i samhället och det demokratiska beslutsfattandet. Centralt för denna delaktighet är sociala, bildningsmässiga och kulturella rättigheter samt rätten till inflytande genom politisk och facklig organisering.

249 Individen behöver stöd av gemenskapen för att uppnå sin fulla potential. Utbildning
250 och bildning befriar från okunnighet och utgör grunden för individen att förverkliga
251 sig själv som en fullvärdig medlem av samhället. Bildning är förmågan att delta i
252 samhället och att tänka fritt. Utbildning och kompetens banar väg för ekonomiskt
253 självständighet. Denna väg ska vara öppen för människan genom hela livet.

254

255 Allt arbete är värdefullt. Arbete är en form av samhällsligt deltagande. Arbete
256 skapar de inkomster och tillgångar i samhället som behövs för att bygga välstånd.
257 Förutom försörjning erbjuder arbete meningsfullt livsinnehåll och samhällstillhö-
258 righet. Socialdemokratin håller fast vid principen om att förvärvsarbete ska ge en
259 lön som man kan leva på. Arbetaren ska få sin beskärda del av mervärdet som ökad
260 produktivitet och den egna arbetsinsatsen skapar. Vi måste demokratisera arbetsli-
261 vet, utveckla det egna arbetet och organisera arbetsplatserna på ett nytt sätt
262 samt sammanjämka arbete och fritid. Alla bör också ha rätt till fritid.

263

264 Allt arbete och all verksamhet är inte förvärvsarbete. Alla bör erbjudas möjlighet
265 att delta i samhället efter egen förmåga, utan att fysiska eller andra egenskaper
266 begränsar det.

267 En trygg vardag består av att man har tillit till samhällsliga tjänster som utgör ett
268 skyddsnet inför nöd och sjukdom. I framtiden bör samhället kunna svara på allt mer
269 individuella behov genom att stödja allas aktiva deltagande.

270

271

272 **Ekonomi tjäna människan**

273

274 Ekonomins globalisering och den tekniska utvecklingen har bidragit till ekonomisk
275 tillväxt och minskat den absoluta fattigdomen globalt, men samtidigt har ojämlik-
276 heten ökat. Teknologin, digitaliseringen och globaliseringen förändrar arbetet samt
277 förhållandet mellan tillväxt, produktivitet och välfärd. Människors förtroende för
278 samhällslig rättvisa sviktar och de demokratiska systemen är hotade när makten
279 som baserar sig på förmögenhet och marknadsposition koncentreras till allt färre, i
280 enlighet med kapitalismens grundläggande egenskaper. Samtidigt försvåras förverk-
281 ligandet av en hållbar och rättvis ekonomi.

282

283 Den demokratiska socialismen strävar till en fortgående demokratisering inte en-
284 bart av ekonomin utan även andra livsområden genom att ta hand om alla medlem-
285 mar i samhället och minska ojämlikheten. Socialdemokraternas mål är ett samhälle
286 där den offentliga makten som utövas av fria och jämlika människor bestämmer
287 reglerna för hur marknaden fungerar. Det ekonomiska systemets legitimitet bygger
288 på dess förmåga att öka människors välfärd jämlikt.

289

290 Tillhandahållandet av basservice och centrala samhällsliga stödtjänster, som är vikti-
291 ga för människors välfärd, bör skötas av den offentliga sektorn eller genom offentlig
292 styrning. Socialdemokraternas mål är att obetalt vård- och omsorgsarbete samt

andra osynliga delområden av ekonomin ska synliggöras. Skatteintäkterna måste tryggas för de behövs för att finansiera service och tjänster och för att minska ojämlikheten. I ett rättvist samhälle beskattas höga inkomster mer än små inkomster, all inkomst och förmögenhet är föremål för beskattning.

Socialdemokratin vill säkerställa rättvis konkurrens och en rättvis fördelning av kunskap och förmögenhet. Denna tanke utgår ifrån att välfärdsstaten eftersträvar jämlikhet genom att påverka de ekonomiska ramarna och sätten att verka så att de är rättvisa genom att skapa lika möjligheter för alla. Detta kräver också gränsöverskridande samarbete och reglering.

Igår, idag och imorgon

Socialdemokratin färd började som en frihetsrörelse för de förtryckta. Idag omfattar den människor över hela världen. Socialdemokratin uppstod i 1800-talets klass-samhälle som ett internationellt motstånd i en värld där ekonomin och den sociala förändringen skapade orättvisa, mänskligt lidande och ineffektivitet. I den världen sakade majoriteten anständiga arbetsvillkor, rätten till deltagande och ägande. Socialdemokratin utvecklades genom politisk och facklig, aktivitet samt andelslags- och bildningsverksamhet. Det socialdemokratiska idéarvet har förutom socialistiska teorier vuxit fram ur human filosofi, kristen etik och upplysningens progressiva idéer.

De nordiska länderna har världens mest omfattande välfärdsstater och lyckligaste samhällen, men många av de missförhållanden som fanns under förra århundradet består fortfarande samtidigt som nya är på väg att växa fram. Denna principdeklaration är en del av vårt idéarv som innebär en fortsättning av vårt samhälleliga reformarbete. Den återspeglar våra centrala mål i relation till aktuella utmaningar men ger inte svar på allt det som vi står inför.

Välkommen med i arbetet som fortsätter i en ständigt föränderlig värld för individers och samhällets frihet, jämlikhet och solidaritet.

SDP:n 46. puoluekokous